

Munnstell satt i system ved sykehjem i Bergen:

Klar bedring i tannstatus for de eldre

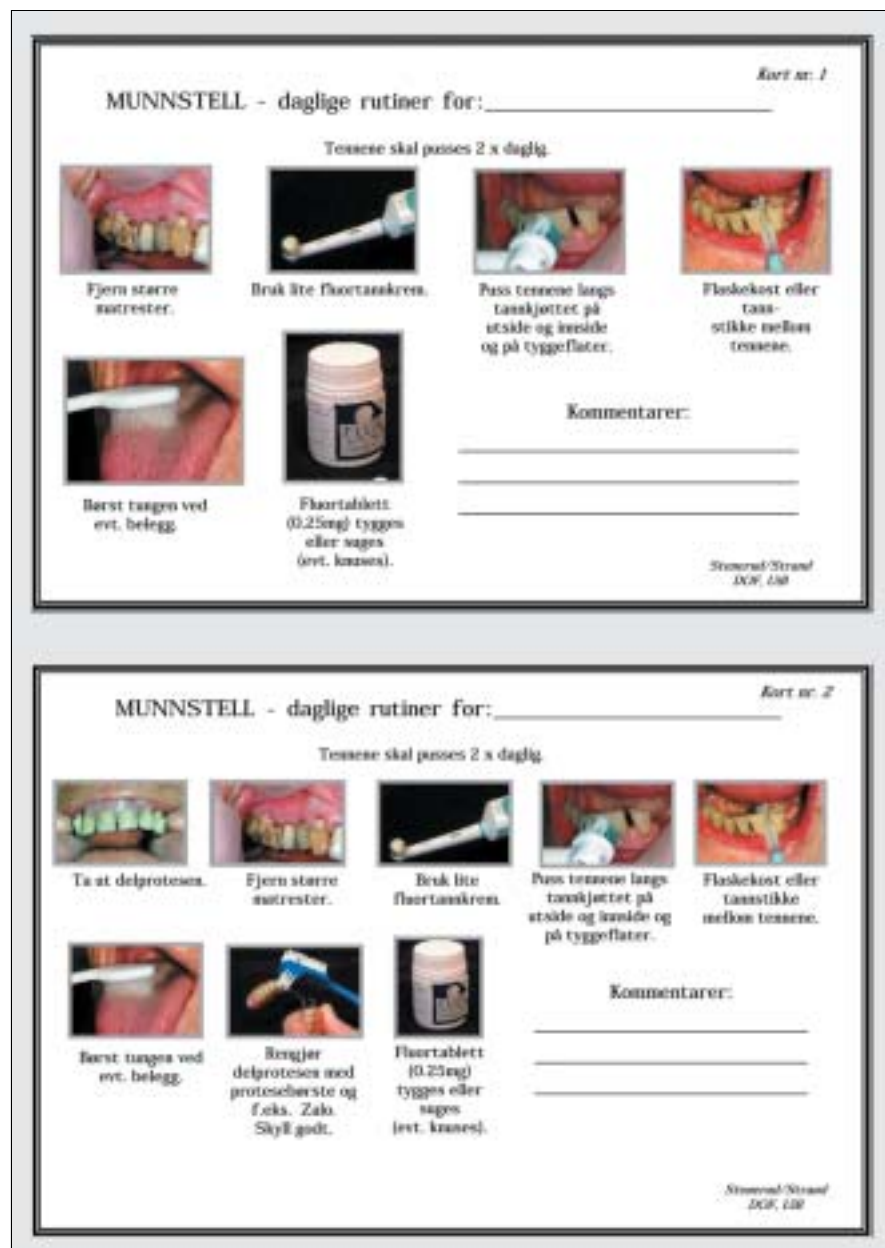
Et prosjekt gjennomført i 2002, ved Fyllingsdalen sykehjem i Bergen, viser at opplæring av pleiepersonell og etablering av individuelle faste rutiner gir gode resultater. Prosjektet videreføres nå til flere institusjoner i Bergen. Instruktørtannpleier Gro Stenerud ved Universitetet i Bergen presenterte prosjektet for NTFs landsmøte i oktober.

– Hvem har stått bak og hva har dette prosjektet gått ut på, instruktørtannpleier, Gro Stenerud?

– Dette har vært et samarbeid mellom Fyllingsdalen sykehjem som har hatt prosjektlederansvaret, Universitetet i Bergen, der Gunhild Strand har vært faglig ansvarlig og Den offentlige tannhelsetjenesten i Hordaland. Vi tok utgangspunkt i situasjonen ved det aktuelle sykehjemmet, der det var dårlig munnhygiene blant pasientene og uklarhet om hvem som hadde ansvaret for munnstellet: pleiepersonalet ved sykehjemmet eller det offentlige tannhelsepersonellet. Hensikten med prosjektet var å heve kompetansen hos personalet, endre rutiner og innføre en pleieplan ved sykehjemmet. Det endelige målet var at pasientene skulle beholde egne tenner og ha god tyggefunksjon livet ut.

– Hvordan gikk dere frem?

– Vi startet med en kartlegging, både av kunnskapen til personalet, der vi også spurte om hvor mye tid de brukte til munnstell, og av tannstatus hos pasientene. Deretter hadde vi en undervisningsfase hvor vi la vekt på motivasjon, og der vi informerte om vanlige tann- og munnhulesykdommer og ga opplæring i protese- og munnstell. Vi baserte opplæringen på individuelle munnstellkort, der det er beskrevet i enkel tekst og med bilder hvilket stell den enkelte pasient skal ha. Dette munnstellkortet står lett synlig sammen med pasientens eget utstyr, der vi har basert oss på elektriske tannbørster. I tillegg har de fire avdelingene ved sykehjemmet hver sin tannkontakt som kjenner alle rutinene og fungerer som ressurs-

Eksempel på munnstellkort, som viser rutinemessig stell for to pasienter.

person på avdelingen, og som også er bindeledd mellom sykehjemmet og tannlege eller tannpleier ved den offentlige tannklinikken. Når det kommer nye pasienter tar tannkontakten ansvar for at det etableres

munnstellrutiner for disse, og samarbeider med tannpleier om det.

– Hvordan har dette opplegget fungert?
– Det ser ut til at rutinene nå er godt innarbeidet, og så vidt vi vet følges hver

pasient opp i henhold til det som står på munnstellkortet. Når det gjelder konkret måling av tannstatus, utførte vi en måling etter tre måneder som viste en klar bedring. Etter 12 måneder målte vi igjen, og da så vi riktignok en liten tilbakegang, men at status fortsatt var langt bedre enn ved utgangspunktet.

– Hvilke reaksjoner har dere fått fra personalet ved sykehjemmet?

– Da alle hindringer i byråkratiet var forsert, og vi endelig nådde frem til dem vi skulle nå, har vi ikke møtt noen motstand mot prosjektet over hodet. De dette gjelder har selv vært med på å skape prosjektet og definere behovene, ved de svarene vi fikk i kartleggingsfasen. Jeg tror ingen føler at dette er blitt prasket på dem. Og da de nye rutinene ble satt i verk, var personalet i utgangspunktet overrasket over hvor lite tid det egentlig tar å hjelpe pasientene med

den nødvendige munnhygien. Tidligere var munnstell noe som kom helt til slutt hvis de syntes at de hadde tid. Dette prosjektet viser at det som skal til for å oppnå gode resultater er undervisning, innarbeiding av gode rutiner og ikke minst valg av riktig utstyr.

Også ved sykehjemmet får vi utelukkende positiv omtale når vi henvender oss og spør om prosjektet.

– Hvordan synes du munnstellprosjektet har fungert, prosjektleder ved Fyllingsdalen sykehjem, Åshild Gjellestad?

– Dette er et stjerneeksempel på et vellykket prosjekt innenfor et tidligere forsømt område. Jeg kan bekrefte at rutinene følges og at resultatene er veldig gode. Personalet uttrykker tilfredshet over at de nå vet hva de skal gjøre, og over at de har fått økte kunnskaper om oral helse og de alvorlige følgene av manglende munnstell.

Jeg føler at tannkontaktene ved avdelingene her ved sykehjemmet, og nærheten til tannpleier er selve limet i prosjektet. Oppfølgingen av tannkontaktene med faglig påfyll minst én gang i semesteret har hatt mye å si for suksessen, som igjen viser at dette er et godt fungerende samarbeid mellom tre ulike instanser, sier Gjellestad, som forteller om mange henvendelser i forbindelse med munnstellprosjektet, fra andre tilsvarende institusjoner, sykehus, pårørende, kommunehelsetjeneste og tannhelsetjeneste over hele landet.

– Er dette prosjektet og de gode erfaringene tenkt videreført til andre institusjoner?

– Ja, på nyåret skal vi videreføre prosjektet til ytterligere 13 alders- og sykehjem i Bergen, forteller Gro Stenerud.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

